

Po pošti prejemnik:

za
velo leto naprej 26 K — h
pol leta : 13 „ — „
šetri : 6 „ 50 „
mesec : 2 „ 30 „

V upravnitvu prejemnik:

za
velo leto naprej 20 K — h
pol leta : 10 „ — „
šetri : 5 „ — „
mesec : 1 „ 70 „

Ka pošiljanje na dom
20 h na mesec.

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Naročnine in inserate
sprejema upravnitvo v
Katol. Tiskarni, Kopitar-
jeve ulice št. 2.

Rokopis se ne vračajo,
nefrankovana pisma ne
vprejemajo.

Uredništvo je v Seme-
niskih ulicah št. 2, I. 17.

Izhajava K dan, izvzemal
nedelje in praznike, ob
pol 6. uri popoldne.

Štev. 215.

V Ljubljani, v petek, 19. septembra 1902.

Letnik XXX.

Razburkana ljudovlada.

Z velikim hruščem se je začel v Franciji kulturni boj. Vesoljno liberalstvo je veselja zavriskalo, ko je bivši abbé izdal parolo: Proti klerikalcem! Ime Combes se je slavilo v hvalospevih in neko gotovo časopisje je videlo v njem rešitelja Francije.

A čimbolj se stvari razvijajo, tem manj vesela more biti republika svojega framasonskega Makabejca. Namesto, da bi se Franciji odpirala vrata zemskega raja, kakor so preokovali liberalci, pa je nespametna vlada strmoglavila s svojo vratolomno politiko ljudovlado francosko v težave, iz katerih se bo težko izvila.

Že to dejstvo, da podi država iz svoje srede najinteligentnejše ljudi, mora vplivati le slabo na vse razmere. A vlada je poleg tega naredila še toliko napak, da si je z njimi sama izpodklopala stališče.

Pred vsem je republiko pahnila v stroške, katere bo skoro nemogoče pokriti. Odpravili so veliko množico redovnih šol. Zdaj je dolžnost vlade, da te šole nadomesti z novimi. Zavistno so kazali na premoženje, katero so si kongregacije pridobile poštenim potom, da so z njim širile krščansko omiko in delile dobrote krščanske usmiljenosti. Sicer bodo tudi v tem oziru požrtvovalni »klerikalci« vladi nekoliko olajšali delo, ker bodo, kjerkoli mogoče, izkušali ustanavljati sami namesto redovnih katoliške ljudske in srednje šole z laičskimi in posvetno-duhovniškimi učnimi močmi. Vendar pa mora vlada takoj vzeti v roke mnogo milijonov, da izpolni nastalo vrzel. In potem pridejo na vrsto neštevilne bolnišnice, sirotišnice, hiralnice, zavetišča itd., v katerih bo treba namesto redovnih moči, ki so delale skoro zastoj, postaviti celo armado svetnih strežnikov in strežnic za drag denar. Ta potreba zahteva od finančnega ministra Rouviera izvršitev naloge, katera se mu bo težko posrečila.

Kajti na Francoskem se davki nikakor ne plačujejo v taki obilici, kakor to vlada želi. Ljudstvo je že leta in leta tako preobloženo z davščinami, da mu ni zameriti, če se začnjenja ustavljati, in v mnogih

krajih niti z rubežnimi ni mogoče povzdigniti državnih dohodkov do proračunjene višine. Ni čuda, da poslednji dogodki nikakor niso dvignili med ljudstvom veselja do plačevanja davkov. Meseca avgusta je zaostalo davka za več kakor 18 milijonov. V celoti znaša letošnji primanjkljaj na davkih že izredno vsoto 164 milijonov frankov. Dohodkov torej manj — pred seboj pa silne stroške — to je žalosten pogled v bodočnost. Zaradi tega pa govoré v vladnih krogih že o novem posojilu 2000 milijonov kron. Veliko vprašanje je, odkod vzeti garancije za obresti tega dolga? Ako izvede finančni minister svoj načrt in porabi zato rente, potem mora ljudstvo še bolj razkačiti. Na Francoskem si namreč revni ljudje izkušajo zagotoviti starostno rento na ta način, da naložé denar pri državi ter od nje potem dobivajo rente. Vlada misli potem te rente znižati od 4 na 3%. S tem bi seveda prebivalstvo le še bolj razburila. Ako tega neče, mora pa davke zvišati, in to je nič manj nevarno sredstvo v časih, ko nacionalisti že itak pozivljajo ljudstvo, naj taki vladi sploh vsako plačevanje davkov odpove.

Sploh je vlada že med prebivalstvom globoko ponižala svoj ugled, ko so ministri kot navadni hujskači na javnih shodih in pri banketih rohneli proti cerkvenim redovom. Posebno vojni minister André je porabil vsako ugodno in neugodno priložnost, da je udrihal po cerkvi. In vkljub temu je vlada podlegla najprej ravno v armadi. Odkar vojno sodišče ni hotelo obsoditi častnika, ki se je ustavil povelju, preganjati redovnice, je nekak tih upor prišel do legalne veljave v armadi, in s tem je seveda glavna opora vlade omajana.

Kako bo vlada v teh razmerah izvršila še druge nakepe, katere je glasno naznanila svetu, kako bo dobila milijone za vojnega in za mornariškega ministra — to je seveda tudi vprašanje, s katerim si lahko dolgo beli glavo.

Pri tem je pa vlada s čudno zaslepljenostjo preskrbela tudi, da si na zunaj izpodkoplje ugled in zaupanje. Vojni minister

André je s svojimi izzivanji žalil tuje države. Francija, ki bi morala zdaj gledati, da si ohrani dobro razmerje do drugih držav, ne more storiti nič slaberega, kakor da si v takem času, ko se ji notraj ruši vsa disciplina, tudi na zunaj dela sovražnike.

Mornariški minister Pelletan je imel v Ajacciu in v Biserti jako čudna govora, ki sta naravnost naperjena proti Italiji. V Ajacciu, rojstnem kraju Napoleonovem, je naglašal važnost Korzike, „ker njeno vzhodno obrežje meri naravnost v srce Italije“. Ker zahteva zdaj od finančnega ministra tudi visoke vsote za utrdbo Korzike, je pač jasno, kakšne namene ima mornariški minister pri tej izjavi. V Biserti, afriškem francoskem pristanišču, je pa dejal, „naj bi Biserta igrala ulogo stare Kartagine, a brez njenih pregeh.“ Tudi ta izrek je naperjen proti Italiji. Saj je Kartagina bila v stoletnem boju z rimsko državo. Italijani so se že enkrat opekli v Tuneciji, ko so s Francozi uganjali afriško politiko. Tembolj jih mora zdaj zaboleti, če jim francoski mornariški minister pride s tako grožnjo.

S tem so seveda podrté vse simpatije, katere so še nedavno vezale Italijo in Francijo, in iz katerih se je že sklepalo na novo dvozvezo proti sedanji trozvezi. Italija se bo bala takega zaveznika, ki ji meri — v srce!

Tako je zdaj Francija notraj razburkana, in na zunaj razun v Rusiji nima nikjer simpatij. A Rusija ji ne bo mnogo pomagala, kajti ruski absolutizem se z razbrzdano francosko republiko ne bo resno in trajno nikdar pobratil. Razlika v naravi je prevelika.

Govori se že o resnih izpremembah v francoskem kabinetu. Gospodje so skupaj skuhalih juho, in zdaj je ne morejo v miru snesti. To jih dela nezadovoljne. Vihar, ki se pripravlja, zna jih pomesti s površja.

Nasledki zagrebških demonstracij.

Iz Zagreba 18. sept.

Zagreb se je že zdavnaj popolnoma umiril; odkar je bila razglašena nagla sodba,

ni se dogodil noben prestopok proti javnemu redu. Vendar pa živi zagrebško prebivalstvo še vedno v neke negotovosti radi nasledkov zadnjih demonstracij. V domačih časopisih se pa o tem ne sme nič pisati; niti laži tujih časopisov se ne smejo pobijati. Državni pravdnik pleni sedaj vse po redu, ter mine redko kateri dan, da ne bi bili vsi časopisi razen uradnih zaplenjeni. Ko bi bil ta drž. pravdnik tako vestno vršil svojo službo pred omenjenimi dogodki proti srbskim listom, ne bi imel zdaj toliko opravila, ker bi bil lahko z eno potezo svojega avdičnika prepričal nesrečno demonstracijo. Po toči zvoniti pa ne pomaga nič, marveč se duhovi s takim ravnanjem še bolj vznemirjajo. Zakaj sedaj uradni listi tako pristransko sodijo o delovanju opozicijskih časopisov, češ, da so oni krivi zadnjih izgredov, zares ne moremo pojmiti; saj so isti listi sami precej ojstro obsodili »Srbobrana«. Tudi vedo ti uradni časnikarji, da se je opozicijsko časopisje odločno izjavilo proti izgredom, ki so se godili po zagrebških ulicah. Zakaj se zdaj od uradne strani grdi opozicija, ki vendar ni nič kriva, mesto da se sodi objektivno v zadevah, ki se tičejo hrvatskega naroda, o katerem je menda dolžan tudi uradni časopis dostojno pisati. Pa se huje je prišlo. Kmalu po omenjenih zagreb. izgredih se je začelo razpravljati o povračilu škode, katero so pretrpeli po omenjenih izgredih srbski trgovci in neki zasebniki. Dočim je nemški poluradni list dokazal, da mesto po nobenem zakonu ni dolžno povrniti škode, se je postavil hrvatski uradni list na čisto drugo stališče. Če po zakonu ni mesto dolžno plačati škode, ga pa na to veže čast. To je seveda čisto nov nazor. Do zdaj se še ni nikjer povračala škoda, ki se je storila poedinim osebam pri demonstracijah. Niti v Parizu, niti v Budimpešti in niti v Trstu se ni povračevala škoda, in vendar ne more nobeden tajiti, da ne dajo ta mesta nič na svojo čast. Za ta mesta tedaj demonstracije niso sramota, sramota je le za Zagreb, ker je to hrvatsko mesto. Če tako pišejo tuji časopisi, razumemo zakaj, da pa v isti rog ž njimi trobi uradni Hrvat-

LISTEK.

En popotnik preveč.

Poslovenil M L

Lepi parnik »Sirene«, ki je bil last parobrodne družbe »Rubattino«, je zapustil neapolski zaliv, in ko je bil objadral v velikem polkrogu otok Ischia, se je obrnil proti severu in plul v smeri Civitavecchia-Livorno-Genova.

Parnik je bil nepričakovano natlačen s popotniki različnih narodnosti. Kaj pa je pregnalo te popotnike iz krasnega mesta, ki ga imenujejo oko divne Italije, kjer preživi marsikateri domačin in tujec veselo, brezskrbne dni? Vsi ti potniki so se umaknili eni grozni besedi: kolera!

Sedaj so sredi morja, izven nevarnosti. Saj se jim tudi vidi, da ne mislijo več na kolero. Popotniki so veseli. Zavest, da so ubegnili kruti morilki, in pa tudi sveži morsk zrak in modro, mirno morje je spravilo potnike v nenavadno živahnost. Čuje se veselo govorjenje in smeh. Pri tem skuša vsak s celo avtoriteto svojega života pritrčiti resničnosti svojih besedi; veliko popotnikov je nar reč pristnih Neapolitanec. Vse je veselo,

brezskrbno! Samo ena oseba se je odtegnila temu hrupu in šumu. Nekoliko oddaljena od ostalih popotnikov stoji mlada, žalno oblečena dama in gleda srepo pred se. Le včasih se ozro njene objokane oči nazaj proti smeri, kjer je ravno izginilo krasno mesto za gorami. Kakšna bol stiska mladi dami srce, da se ne veseli z drugimi sopotniki življenja?

„Vse je izgubljeno“, mrmrajo njene blede ustne, „vse je umrlo“. Uničeno je moje življenje; nobeno upanje mi ni ostalo, izgubila sem cilj življenja. Kaj naj počnem? Kdo vpraša po meni? Komu morem kaj koristiti? Kaj hočem, umrla med živimi! O Bog, vzemi moje življenje!“

Pokrije si lepi obraz z rokami in joka. Kapitan jo opazuje od daleč: on ve, da pelje mlada gospa s seboj trupli svojega soproga in edinega sina. Oba ji je ugrabil v Neaplu tifus, ki celo leto gospodari v mestu in zahteva več žrtev, kakor pa tuji, začasni gost z groznim imenom. — Popotnikom ni nikdo povedal o teh dveh tihih sopotnikih. Čemu jim kaliti veselje? Nikdo ne potuje rad v družbi mrtvecev.

Popotniki so se med tem do siteda nagledali divnega obrežja. Šli so vsi s krova k bogato obloženim mizam v salon. Pečenko

so bili že pospravili, in služabniki so prinesli okusno sadje na mizo. Naenkrat slišijo močno vpitje in ropotanje na krovu. Gospodje se prestrašijo, dame oblede.

„Kaj pa je?“ „Nekaj se je moralo zgoditi!“ „Pa vendar ne kaka nevarnost?“ „Gotovo kaka nesreča!“ „Trčili smo z drugim parnikom!“ „Ogenj je spodaj!“ „Kotel je počil!“ „Za božjo voljo, kaj bo? Izgubljeni smo!“ „Gospod kapitan! Gospod kapitan!“ Vse vprek kriči, kakor je sploh navada ob takih prilikah.

„Pomagajte! Rešite nas, gospod kapitan! Usमितe se nas! Mi smo Vam izročili svoje življenje in vi sedite tu malomarno, še ne zmenite se ne...“

„Gospod kapitan, ali ne slišite!“ Kapitan sedi mirno za mizo in tlači kos nekega sadu v usta. Sele ko sne, pravi: „Meni niso ničesar naznanili, torej ni nič.“

V tem trenutku stopi neki mornar pred njega in naznani kratko: „V shrambi za premog smo našli nekaj.“

Mornar je bil čisto miren in nekak zadovoljen, zaničljiv smeh mu je igral okoli ust, ko je ugledal prestrašene popotnike. Dame niso zapazile tega smehljaja, zato začno prestrašene klicati: „Dinamitno patrono so našli v premogu!“ „Bombe!“ „Tor-

pedo!“ „Zdaj bomo zleteli v zrak!“ „Ti, sv. Nikolaj nam pomagaj!“

No, res so zletele dame s svojih stolov po stopnjicah na krov v sveži zrak. Zdaj je moral tudi kapitan, rad ali nerad za njimi, da bi se res ne pripetila kaka nesreča med popotniki vsled velike panike.

Na krovu so stali mornarji tik poleg drugega v okrogu. V sredi so imeli najdeno dinamitno patrono. V tem hipu pridrve po stopnjicah dame in raztrgajo gosto verigo mornarjev, ki jim je zapirala vhod. In kakšen „patron“ se jim pokaže: majhen deček, pri sedmih letih sedi na tleh in živo ter zvedavo gleda po ljudeh, kakor miš iz moke. Obleko ima raztrgano in razcapano.

„Tristo morskih ježev, kje se je pa ta novi popotnik vzel“, pravi kapitan, vtakne obe roki v žep in z veseljem ogleduje lepega, malega dečka, ki se je prijel za suknjo mornarja, ki ga je bil iz njegovega skrivališča izvlekel na svetlo.

„Vtihatapljen popotnik“, pravi mornar. „Ta ptiček je čepel v koticu za premogom in s silo sem ga moral vun potegniti za ušesa.“

„Fantek, kako pa prideš sem in kam hočeš iti“, ga vpraša strogo kapitan.

(Konec prih.)

aki časopis, je to nekaj nezaalisanega. Seveda je tako pisal uradni časopis po višji zapovedi, kajti vlada je res dala zapoved mestnemu starešinstvu, da popiše vso storjeno škodo in da najde sredstva, s katerimi bi se dala povrniti. Ta čin vlade je pa nezakonit, kajti o prikladih na davke more razpravljati po zakonu le mestno zastopstvo in župan je dolžan sklicati sejo, da se o tem vprašanju razpravlja. Toda župan kot pokoren sluga banov tega ne bode storil, ker ve, da se mestno zastopstvo gotovo ne bi udalo banovej zahtevi, in potem bi se moralo zastopstvo razpustiti. Ko bi bil župan prepričan, da bi mu večina odobrila predlog, gotovo bi ga izročil na pr. tres. Toda on ne veruje izjavi uradnega lista, ki trdi, da samo meščanstvo ne bi bilo protivno takemu sklepu mestnega zastopstva. Zagrebško meščanstvo pa gotovo ni tega mnenja. Ono dobro vé, kdo je največ kriv, da je prišlo do izgredov; a ono gotovo ni pripravno, da podpira malomarnost državnih oblasti z mirnim plačevanjem nepravičnega davka. Naj plačujejo škodo oni, ki so jo povzročili s tem, ker niso vršili svoje dolžnosti. Sicer pa krivo računajo vsi oni, ki mislijo, da se bodo na ta način rehabilitirali na stroške meščanov pri onih, ki jih zdaj tako strogo obsojajo. N. mbus providenc. državnikov je začel hudo temneti, a s takimi čini bode docela potemnil v bližnji prihodnosti. Hrvatski narod pa se ne meni za ta mrk, ker je prepričan, da mora izza tega prisijati sonce tudi pred njegov prag.

Petrolejski kartel — 10 milijonov novega davka.

Nečuden napad na žepe avstrijskega, posebno ubožnejega prebivalstva se je izvršil te dni vsled sklenitve novega petrolejskega kartela. Brez vsakih dokazov o podraženju petrolejske produkcije, brez vsake premembe tržnih razmer so zvišali židovski kapitalisti ceno petroleju za štiri in pol kroge pri meterskem stotu. Ves ta večji dohodek pride v prid židovskim kapitalistom kot nov čist dobiček. Ta dobiček pa nikakor ne bo majhen. Če vzamemo najmanjšo množino petroleja, ki se rabi v naši državi, namreč 2,170 000 kubičnih metrov, znaša novi davok ogromno vsoto 9.765.000 kron. Ta vsota se bo pa brezdvomno še znatno povišala, ker je konsum petroleja primeroma vedno večji. Ker višji stanovi rabijo za razsvetljavo sedaj večinoma elektriko ali plin, bodo morali plačati to ogromno vsoto večinoma le nižji sloji prebivalstva. K tej v nebovpijoči krivici pa vlada niti z mazincem ne gane ter mirno gleda, kako žid ukrade ljudstvu okroglih deset milijonov kron.

Kdaj se predloži nagodbeni načrt?

Državni zbor se snide po dosedanjih informacijah v drugi polovici prihodnjega meseca. Izpočetka se je trdilo, da mu predloži vlada takoj v prvih dneh državni proračun za leto 1903 in pa nagodbene predloge. Poslednjo vest pa sedaj zanikuje dunajski dopisnik petroburških „Vedomosti“ in pravi, da pride nagodba v avstrijskem parlamentu mnogo pozneje na vrsto, nego se je izprva sodilo. Dr. Koerber, glasi se v imenovanem listu, se boji in sicer opravičeno češke obstrukcije. Poleg tega vlože rusinski in soc. demokratski poslanci nujne predloge v zadevi zadnjih dogodkov v Galiciji. Konečno se sme trditi, da bodo prišli poslanci v zbornico precej bojaželjni in pod vtiskom atmosfere, ki jih je obdajala na raznih volivskih shodih. V takem položaju ne bodo mogli mirno presojati o stvari, ki je neizmerno zamotana in katere vsaka posamna točka lahko zaneti ogenj. Vsled tega predloži Koerber parlamentu najprej proračun in šele, ko se mu posreči ta poskus, pride pred zbornico z nagodbeno predlogo. Če mu pa ta poskus izpodeleti, glasi se konečno v navedenem spisu, si bo pomagal s § 14. — Poslednja trditev kaže, da je vsa informacija dunajskega dopisnika precej nezanesljiva.

Češko-nemška sprava.

Čas za konference min. predsednika z voditelji čeških in nemških strank na Češkem in Moravskem še ni določen, pač pa ve nekaj določnejega povedati praška „Politik“. Piše namreč, da se konečni termin za ta pogajanja določi še le tedaj, ko bo določen

termin za sestanek držav. zboru. Če se ta veseli uresniči; potem seveda ni res, da se je že zadnji ministerki svet pečal s to zadevo. K razgovoru bode Koerber poleg zastopnikov mladočehskega kluba povabil tudi češke konservativne veleposestnike in agrarce.

Nov mejni razpor mej Galicijo in Ogrsko.

Razsodba mejnarodnega sodišča o »Morskem odesu« še ni uradno objavljena in že se je pojavilo novo preporno vprašanje mej Ogrji in Galiciji. V novem spornem slučaju se gre za kos ogrske zemlje, ki jo je hudomušnost reke Dunajca naklonila Galiciji. Ta reka tvori namreč na malem delu svojega teka deželno mejo in je tekom časa tako premenila svojo strugo, da je prekoračila gališko mejo in s tem odvzela Ogrom del zemlje. Prebivalci ondotejnega kraja, posebno pa posestniki zemljišča so sedaj prekoračili mejo, vzeli v posest preporni del zemlje in prestavili mejni kamen. Avstrijska oblastva so proti temu postopanju uveljavila ugovor ter obenem poslala na mejo orožnike. Nekateri krogi so pa mnenja, da v tej sporni aferi ne bodo zmagali gališki prebivalci, pripomniti pa treba, da velja v Avstriji naplavljeni svet za last onega, ki mu ga je na plavila kaka reka.

Amerikani za rumunske žide.

Znano je, da v Rumuniji dosedaj židov niso nosili na rokah, kakor se to, žal, dogaja v raznih drugih evropskih državah, posebno pa pri nas v Avstriji. V zadnjem času, kot smo omenili, se je tudi na Rumunskem v tem oziru obrnilo na »bolje«, ker je, vsaj tako zagotavljajo židovska glasila, kralj sam zastavil vse sile, da se židovskemu elementu ne skrivi las. Ker pa vlada in zlasti še parlament nista še pokazala prave volje, pričela je »Alliance Israelite« obširno akcijo v obrambo židov ter se pred vsem obrnila na ameriško vlado za potrebno pomoč. Pripomniti namreč treba, da se največ rumunskih židov srednjega in nižjega stanu seli v Ameriko. Državni tajnik v Washingtonu, Hay, je res ustregel tej želji in naročil vsem poslanikom pri vele-silah, ki so podpisale berlinsko pogodbo, naj opominjajo Rumunijo na njene dolžnosti nasproti civilizaciji in naj jo prisilijo, da izboljša položaj ondotejnih židov. — Sicer je res, da se tudi Amerika boji priseljenih židov in torej stori vse, da omeji njih dosegljanje, toda ta korak državnega tajnika je na prvi pogled vspeh vsežidovske zveze, kajti Amerika bi lahko tudi drugim potom židom zaprla pot v svoje ozemlje.

Iz brzojavk.

Nagodbene konference se prično bržkone v torek na Dunaju. — Krügerjev povratak v Južno Afriko. Doslej še ni določeno, se li Krüger vrne v Transval ali ne. Njegovo obližje mu svetuje, naj potuje obenem z burškimi generali. — Nemški centrum in carinski tarif. Nemški centrum je pri včerajšnjem svojem posvetovanju sklenil, da načrtu ne bo povzročal nikakih ovir, pač pa bo ponovil svoje predloge gledé porabe večjih dohodkov. — Francoski romarji pri papežu. Sv. oče je sprejel te dni 1600 francoskih romarjev pod vodstvom Leo Harmela. Nagovorov tudi to pot ni bilo nikakih. — Krsčansko-demokratsko gibanje v Italiji. V Viareggio se je vršil minule dni kongres časnikarjev kršč. demokratičnega gibanja pod predsedstvom vseučilišnega profesorja Toniolo. — Poraz vladnih čet v venezuelanskih. Blizu Tinaquilla se je pričel 11. t. m. boj, ki je trajal štiri dni. Vladne čete so vstahi popolno porazili. General Garrido je z 2100 možmi došel v Valencio in s tem odprl pot vstajem. — Shod poslan. Daszynskega razpuščen. Poslanec Daszynski je na shodu v Kolomeji hotel govoriti o proračunu, vsled česar je vladni zastopnik razpustil shod. Poslanec se se je pritožil. — Podlipny kandidat za državni zbor. Mesto posl. Belskega bo kandidiral v državni zbor bivši praški župan dr. Podlipny.

Cerkvena slavnost.

Iz Planine se nam poroča, da je bil veliki shod romarjev na slavni božji poti na Planinski gori zadnjo nedeljo vkljub zelo neugodnemu vremenu prav obilno obiskan. Močni nalivi so sicer oddaljene božjepotnike doma ustavili, toda iz bližnje okolice je prišlo toliko ljudstva, da je bila prostorna cerkev do zadnjega kotička napolnjena. Mnogo Planincev in Planink, ki so raztreseni po svetu, je za ta praznik prišlo domov, obiskat Mater božjo na Gori in svoje sorodnike. Tudi kneginja Aleksandrina Windisch-Graetz se je udeležila slovesne božje službe ob 10. uri in peš priromala v svetišče. Obhajanih je bilo nad 800 ljudi. Cerkvene govore so imeli na predvečer g. župnik planinski o namenu romanja, pri prvi božji službi ž. g. katehet Smrekar iz Ljubljane o Marijini ljubezni do nas, ob 10. ž. g. kaplan Legat o Marijinem presv. Imenu. V spovednici so neutrudno olajševali srca romarjev poleg imenovanih stari prijatelj te božje poti veleč. g. dr. Debevec, g. Štefan Rihar iz Studenega in g. kaplan Skubic iz Cerknice. — Čuditi se je, kako slava te božje poti raste od leta do leta. Nobeno vreme naših vrljic Notranjcev ne vstraja, da ne bi trumoma v praznik Marijinega imena prihiteli počastiti in poprositi veličastno »pomočnico kristjanov.« G. duhovnik, ki so šli na goro vršiti svojo službo, so mislili, da zaradi silnega deževja ne bo nič romarjev, a varali so se. Notranjec se ne zmeni za vreme ob takih priložnostih. Vsakdo se je tu lahko prepričal, da na Notranjskem biva Marijo ljubeče in od nje ljubljeni ljudstvo, da je v tem oziru vsa Notranjska ena sama družina, v kateri hišna mati živi in deluje ter uživa splošno čast in zaupanje.

Dnevne novice.

V Ljubljani 19. septembra.

Tržaški škof dr. Nagl bode tudi v Kopru slovesno vmeščen, in sicer v nedeljo dne 12. oktobra.

Duhovniške premembe na Koroškem. Č. g. Mart. Krejči, župnik v Libeličah, je postal župnik v Borolah, ž. g. Ben. Hochl, župnik v Nemškem Plajberzi, je postal župnik pr. sv. Petru v Lesu. — Razpisana je do 4. okt. župnija Libeliče, in do 24. okt. župnija Nemški Plajberg. — Nastavljen je za kaplana v Iršenu gosp. V. Kolleger iz dunajske škofije. — Svoji mesti menjata kaplana P. Sorger v Glodnici in Jos. Schwabl v Bergu. — Izpit za srednje šole so delali dne 10. in 11. t. m. ž. g. Valent. Podgorc, H. Pietschnig, Fr. Fuchs in O. Müller O. S. B. — Č. g. Iv. Hornböck, kaplan v Vetrinju, je imenovan za prefekta v kn. šk. Marijanišću. — V stalni pokoj je stopil ž. g. F. Moser, župnik v Porečah na Gori.

Zlato mašo bode imel prihodnjo nedeljo, kakor se poroča iz Središča, velečast. g. Matija Šinko, bivši profesor bogoslovja in vpokojeni župnik.

Važen sklep. Duhovščina dek. Sempeter pri Gorici je na zadnjem sestanku z ozirom na veliko pomanjkanje duhovnikov sklenila sledečo resolucijo: »Dekanijska konferenca je enoglasno in z velikim veseljem vzela na znanje odločno voljo premilostljivega gosp. knezo-nadžkofa glede ustanovitve notranje gimnazije v malem slemenišču, ter je sklenila po svojih močeh podpirati le-ta velevažen načrt, da se brž ko mogoče vresniči.«

Preč. g. dr. Josipu Pavliču se je bolezen zopet shujšala. Zdravi se na Dunaju pri usmiljenih bratih. Priporočamo ga sobratom in vsem prijateljem in znancem v molitev.

Deželno-zborske volitve na Koroškem. Koroška deželna vlada je včeraj razpisala splošne deželnozbornske volitve, ki se vrše po naslednjem redu: nova splošna skupina voli 5., kmečka 10., mestna 13. in veleposestniška skupina 15. novembra.

Zlati učiteljski jubilej. Dne 1. septembra je mnogozasluzni nadučitelj g. Jožef Čizek na Pilštanju v kozjanskem okraju praznoval zlati jubilej ali 50letnico svojega učiteljskega delovanja. Rodil se je 16. januarja 1834 pri sv. Križu na Murskem polju in bil prvič kot učitelj nameščen l. 1852 pri sv. Benediktu v Slov. goricah. Dne 30. oktobra 1881 je prišel na Pilštanj, kjer je kot šolski vodja deloval dolgih 41 let. Vsi trije njegovi sinovi so duhovniki, katerih eden je že umrl. Maogo se je trudil za vzgojo otrok, a sedaj z zadoščanjem gleda

na množico bivših svojih hvaležnih učencev. Jubilejna slavnost je bila krasna. Slavnostni govor je imel g. dr. Medved iz Maribora, sv. mašo je daroval slavljencev sin g. Josip Čizek. Po sv. maši je bilo učiteljsko zborovanje, pri katerem je g. nadučitelj Pulko naslikal v izbranih besedah slavljencevo delovanje in zasluge. Izročili so mu tudi dragocen album. Pri skupnem obedu so se vršile razne napitnice. Jubilat je dobil mnogo pismenih in brzogovnih čestitk od prijateljev, znancev in hvaležnih učencev. Prezvišeni mariborski vladika je jubilatnu brzogovil: »Božji učitelj naj bogato blagoslovi vrliga slavljence in njegove plemenite slavitelje.« Vrlemu možu in vzgojitelju mladine klidemo i mi: »Še mnogo let!«

Pri občinski volitvi v Dragi na Kočevskem so na vsi štiri zmagali Slovenci.

Druga slovenska umetniška razstava se otvori jutri v soboto 20. t. m. Otvoritev bo svečanostna in se vrši ob 12. uri popoldne. Pristop imajo radi pomanjkanja prostora le povabljeni dostojanstveniki in člani umetniških društev. Včeraj se je poklonila društvena deputacija vsem dostojanstvenikom ljubljanskim. Vredba je jako ukusna in jury je sprejela približno poldrugsto umotvorov, nad 70 del pa je bilo odklonjenih. Jutrišnja otvoritev ni le samo umetniškega pomena, nego splošno kulturnega. Pri nas je vpodabljaljočo umetnost, katero so včasih naši predniki mnogo bolj gojili, kakor mi do zadnjih let, dvignilo iz smrtne splanja slovensko umetniško društvo. S prvo razstavo smo pokazali tujcem, da smo Slovenci kulturni narod, da imamo svoje zastopnike na vseh poljih umetnosti; pokazali smo, da imamo pravico reči, da smo kulturni narod. Kakor pa je bil prve razstave le bolj namen, gorenje dejstvo konstatirati, tako bo pokazala druga izložba, da stopamo korak za korakom navzgor in se bližamo, oziroma smo tudi ponekod že dosegli svetle višave čiste umetnosti. Jutrišnji dan bo dan ponosa za našo umetnost in za našo kulturo in, dasi bo to slavje tiho in brez velikega hrupa, vendar bo svečano in praznično, kakor se spodobi resni umetnosti.

Toča je letos samo v litijskem okraju, kakor poroča uradna „Laib. Zeitg“, naredila škode do 200.000 kron. In če ljudski zastopnik, kar je njegova dolžnost, berači in prosilci pri oblastvih, naj bi izposlovala vsaj nekaj državne podpore, kakor jo dobivajo vse druge dežele, odgovarja se mu preširno: To je samo tvoja sitnost, saj ni beda. Ali naj je beda še-le tedaj, ko bode ljudstvo lakote umiralo ali pa se izselilo v Ameriko? Gospóda, razmišljajte navodila in opomine svojega prvega šefa dr. pl. Körberja!

Državni poslanec dr. Pommer bo prihodnje dni stražil po svojem volivnem okraju, in sicer pride 20. t. m. v Brežice, 21. v Sevnico, 24. v Celje, 25. Laški trg, 27. v Konjice, 28. v Vojnik, 30. v Rogatec, 2. oktobra v Šoštanj in 4. oktobra v Vitanje.

Iz Litije se nam poroča, da se ljudska veselica v korist pogorelcem v Martinjaku vrši v nedeljo dne 21. t. m. popoldne v gostilni pri „Fortuni“. Za slučaj neugodnega vremena preloži se veselica na prihodnjo nedeljo.

Taki so! Občinski odbor v Črešnjevcu pri Slov. Bistrici je nedavno sklepel o tem, ali naj se na slovenski ljudski šoli v Črešnjevcu v 4. in 5. razredu vpelje nemški kot podučni jezik. Predlog sta najbolj zagovarjala kmet Štefan Šprogar, kateremu sta dušna hrana „Štajerc“ in „Rodoljub“, in pa znani „narodnjak“ Ludovik Kresnik. Gospod župnik je dokazoval, da naj se nemščina vpelje le kot učni predmet, ne pa kot podučni jezik. Toda proti temu predlogu so se vsi odborniki izrekli za nemški podučni jezik. Ker pa ni bilo navzočih večine odbornikov, so sklepali zopet dne 7. sept. Ker pa je bil g. župnik nujno zadržan, je Kresnik pregovoril vse odbornike, da so glasovali za nemški podučni jezik. To je slovenska zavednost, katero širi liberalno časopisje!

Hitra smrt. »Slov. Gospodar« piše: Enega izmed onih prežarjev, ki so gledali uboj g. A. Mikliča, je te dni dohitela nagla smrt. Dne 8. septembra je šel v Poljčane ter tam stopil v gostilno. Kmalu mu postane

je bil Maks Staudinger 11 mesecev v preiskovalnem zaporu.

Po obtožnici gre sodni dvor v posvetovalno sobo, da presoja o predlogu državn. pravdnika. Nato gosp. predsednik izključuje javnost obravnave.

Staudinger baje prizna, da je ponaredil listino, a se baje izgovarja, da je veroval Wallburgu. Kot ena glavnih prič nastopa vojaški kurat dr. g. Ivanetič, dalje policijski komisar R ob i d a. Tudi restavrator g. Eric Novak, pri katerem je Ernst Wallburg naredil nekaj dolga, je zaslišan kot priča.

Afera s mentico. I. K. Worm, poprejšnji agent, sedaj zadržan tukaj, tvrdi Kolar, prišel je dne 24. jul. t. l. v pisarno tu kajšnega advokata dr. I. F. ter je od istega z vso odločnostjo zahteval, da mu izroči menice, katere ima v shrambi za tukajšnega trgovca I. S. Dr. F. je podučil Worma, da teh menic brez dovoljenja I. S. ne sme izročiti, ker niso še plačane. Worm pa, ki je precej hude nemške krvi, pričel je dr. F. u o d l o č n o ž u g a t i, da ga ovadi držav. pravdnik, kar je konečno tudi v istini storil. A držav. pravdnik je vsako daljno postopanje proti dr. F. u s t a v i l o, ker je slednji popolnoma pravilno postopal. Dr. F. pa je tožil Worma radi žaljenja časti, ker mu je žugal z ovadbo pri držav. prav. Prvi sodnik je bil mnjenja, da je tako žuganje dopustno, ker sploh ni žaljivo. Vsled priziva tožnika pa je prizivno sodišče v Ljubljani včeraj po 3 $\frac{1}{2}$ urni razpravi Worma obsodilo na 80 K globe ali 3 dni zapora in v plačilo vseh stroškov.

Stroške zastopništva ni hotel plačati. Posesnika sin, France Stružnik v Visocega, bil je pri c. kr. dežel. sodišču in contumacijski zaradi hudodelstva javne sile v 6 mesečno ječo obsojen. Marija Kopic, posesnikova žena v Tupaličah, prišla je v Ljubljano s prepisom rzsodila za Franceta Stružnika po naročilu njegovih starišev pomoč iskati. Ko ji je pa dotični zagovornik sporočil, da mora France Stružnik sam k njemu priti, da mu poda potrebne informacije in mu prinese podpisano pooblastilo, je res nekaj dnij potem prinesla Marija Kopic podpisano pooblastilo in mu ob enem sporočila, da so Stružnikovi stariši naročili, da naj potrebno ukrene, ker njim je le zato, da se stvar zavleče, ker nimajo nobenega fanta doma. Na to se je napravila izjava, da je oče s tem zadovoljen ter da se oba fantom zavežeta narasle stroške zagovorniku plačati. France Stružnik je dotično izjavo sam vročil zagovorniku, trdeč, da jo je njegove oče podpisal, na kar je zagovornik uležil v tej zadevi ničnostno pritožbo. Ker pa potem nobeden ni hotel te po sodnji odmerjene stroške plačati, primoran je bil za stopnik uležiti tožbo, katero je pa izgubil, ker se je pri obravnavi od vseh zato poklicanih prič tajilo, da bi se bil kedaj Stružnikov oče zavezal plačati za sina te stroške, France Stružnik je celo izpovedal, da je sam očeta na izjavi podpisal. Sodišče se je povsem prepričalo, da je obtoženi France Stružnik osleparil zastopnika za njegov zaslužek ter da je moral ta vrh temu za zgubljenno pravdo še pravdne stroške povrniti, ter ga je zaradi hudodelstva goljufije obsodilo na 6 mesecev ječe, Marijo Kopic pa od sokrivde oprostilo.

V Mariboru je bil od porotnega sodišča 38 letni Jurij Miško zaradi pečnega obsojen na šest let težke ječe. Zaradi istega hudodelstva sta bila obsojena tudi Jakob Ovdar in M. Kužman na poltretje leto. — Bivši sluga Fr. Jernec v Mariboru je bil zaradi nenavnosti obsojen na sedem let. — Pred mariborskimi porotniki je bil tudi bivši urednik »Pettauers Zeitung« in »Stajerc«, pl. Kalchberg, zaradi žaljenja časti v članku »Pet. Ztg.«. Tožil ga je dr. Kristel. Porotniki so zanikali vsa vprašanja in Kalchberg je bil oproščen.

Pred tržiškimi porotniimi sodiščem se je v sredo moral zagovarjati Ivan Škrk, ker je umoril svojo sinah. Porotniki so z 3 proti 4 glasovom potrdili vprašanje glede umora in zatoženec je bil obsojen na smrt. Zatoženca je zagovarjal dr. Gregorin v izključno slovenskem jeziku, kar seveda ni ugajalo predsedniku sodišča.

Razne stvari.

Najnovejšje od raznih strani

Velika defraudacija v hranilnici. V hranilnici v Silkeborgu na Jutlandskem je

zmanjka o 1.800.000 mark. Oba ravnatelja, nadzornik in blagajnik so pobegnili. — Učitelj zadavil pet otrok. V Weendam v Groningenu na Nizozemskem je slaboumni učitelj Lehmke zadavil pet otrok, nevarno ranil pa sedem. Učitelj se je nato vtopil v ribniku. — Ponesrečen beg roparskega morilca. Na 20 letno ječo obsojeni roparski morilec Radecky je hotel včeraj pobegniti iz zapora v Steinu ob Donavi. Bil je že na prostem, ko ga je zasačila patrolja in smrtno ranila. Umrl je včeraj dopoldne. — Stolp svetega Marka v Benetkah. Ministerstvo je dogotovilo načrt glede nove zgradbe. Stroški so proračunjeni na 2 milj. lir. Stolp bo stal na istem prostoru, oblika v gornjem delu mu bo premenjena. — Defraudacija pri dunajski banki. Uradnik glavne blagajne deželne banke Jelinek je pobegnil neposredno pred revizijo. Pogrešili so doslej 1.259.000 kron.

Društva.

(Vabilo naveliko Ciril-Metodovo mladeniško slavstvo), katero priredi mladeniška zveza bralnega društva pri Sv. Barbari pri Mariboru v nedeljo 21. sept. t. l. I. Cerkevni del: ob 9. predpoldnem blagoslovljenje zastave mladeniške Marijine družbe, slovesna služba božja, medno skupno obhajilo mladeniške Marijine družbe. — II. Izvencerkveni del: ob polu 4. popoldne slavnost na dvorišču župnišča s sledečim vspeedom: 1. Velegrajska himna, 2. Pozdrav. 3. Bodi zdrava domovina, poje lenarski moški zbor. 4. Budnica slovenskim mladeničem, deklamacija. 5. Slovenec sem! poje domači mešani zbor. 6. Slavnostni govor č. g. Fr. Muršiča. 7. Pesem slovenskih mladeničev, zložil P. Angelik Hribar, poje domači moški zbor. 8. Pozdravni govori mladeničev iz sosesčin. 9. Na planine, lenarski zbor. 10. Dedova knjiga, deklamacija. 11. Triglav, lenarski zbor. 12. Svetopisemska igra »Eziptovski Jožef«, predstavljajo mladeniški mladeniške zveze. — Med posameznimi točkami in med igro udarjajo lenarski tamburaši. — Slavnost obeta biti posebno veličastna. Mladeniški od vseh krajev, pridite na divni hriček Svete Barbare k temu skupnemu mladeniškemu prazniku. Komur pa ne bo mogoče priti osebno, pa naj dopolnje iskren pozdrav na mladeniško zvezo pri Sv. Barbari pri Mariboru k najboljši udeležbi vabi voditeljstvo mladeniške zveze.

(Podružnica sv. Cirila in Metoda »Gorenjska dolina« v Kranjski gori) bo imela občni zbor v nedeljo dne 21. sept. t. l. popoldne ob 3. uri v dvorani hotela »Razor« z običajnim vspeedom. Med prosto zabavo sodeluje cerkveni pevski zbor. K obilni udeležbi vabi načelnitvo.

Telefonska in brzovjavna poročila.

Dunaj, 19. septembra. Ker razni listi dr. Šusteršiča bivanje na Dunaju spravljajo v zvezo z obravnava mi deželnega predsednika barona Heinza z ministerskim predsednikom, konstatujemo, da je šel dr. Šusteršič na Dunaj v zasebnih poslih.

Dunaj, 19. septembra. Nadaljne poizvedbe so dognale, da Jelinekove defraudacije znašajo okroglo 4-6 milijona kron. Imetje Jelinekovo pa znaša okoli milijona pri raznih dunajskih tvrdkah ter v raznih podjetjih 2-4 milijona. (Op. ured.: Edvard Jelinek je bil uradnik pri »Länderbank« ter mnogo igral na borzi. Ko je včeraj eden ravnateljev od njega zahteval kontrolno knjigo, je Jelinek odgovoril, da jo prinese, ter jo je popihal.)

Dunaj, 19. septembra. Vodjo nekega industrijskega podjetja, pri katerem je bil Jelinek angažiran za dva in četrt milijona kron, je policija po zaslišanju zaprla. Policija dela z velikim naporom, da bi dobila defraudanta v roke. Jelinek je bil nekaj trenutkov v Greifensteinu, kjer so našli njegove očičke.

Dunaj, 19. sept. Ob 2. uri popoldne je policija izvedela, da se je Jelinek sam umoril.

Dunaj, 19. sept. Prihodnji terek se pričeno na Dunaju zopetne konference v zadevi avstro-ogrske nagodbe in sicer o carinskem tarifu.

Dunaj, 19. sept. Seja mladočeškega izvrševalnega odbora, se vrši, kakor se poročča iz Prage, 27. t. m.

Dunaj, 19. sept. Porotna obravnava proti odvetniku dr. Mandlu, ki je večjo svoto svojim strankam poneveril, se je končala danes ob 1. uri popoldne. Porotniki so vprašanje o poneverjenju z 12 glasovi potrdili, vprašanje o uradnem poneverjenju pa je zanikalo pet glasov. Sodišče je dr. Mandla obsodilo na dve leti ječe in na izgubo odvetništva.

Zagreb, 19. sept. Pisatelja Radičja toži državno pravdnitvo radi hujskanja k uporu. Obravnave proti aretirancem so se včeraj pričele.

Praga, 19. septembra. »Nar. Listy« zavračajo trditve nemških listov, češ da je podržavljenje držav. železniške družbe koncesija Čehom.

Vratislava, 19. sept. Radi zadnjih dogodkov v Czenstohovu je bilo aretiranih baje 600 oseb, mej temi neki 20 (!) duhovnikov.

Lvov, 19. sept. V mestni skupini Jaszlo-Gorlice je bil v deželni zbor izvoljen grof Adam Skrzynski.

Bruselj, 19. sept. Ob dohodu burških generalov je vlada prepovedala vsak vsprejem, ker se boji protiangliških demonstracij. Kolodvor je stražilo vojaštvo. Generali stanujejo v hotelu.

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 506-2 m, srednji zračni tlak 736-0 mm

DNA	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celsiusu	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah v mm.
18	9 zveč.	74-76	11-2	sl. szah.	oblačno	8-1
19	7. zjutr.	74-2	11-2	sl. vsvzh.	oblačno	
19	2. popol.	142-8	16-5	sl. svzh.	pol. obl.	

Srednja včerajšnja temperatura 12-0°, normala: 14-5°.

Montinit, pritrjevalno sredstvo za kamenje, kovino, lesovje itd, priporoča gg. kamnosekom in ključarskim mojstrom tvrdka BRATA EBERL, edina zaloga za Kranjsko, v Ljubljani, Franciškanske ulice.

Vnanja naročila proti povzetju. 524 27 11-4

Zitne cene

dné 17. septembra 1902.

(Termin.)

Na dunajski borzi:

Za 50 kilogramov.

Pšenica za jesen	7-13	do 7-14
„ „ spomlad	7-38	7-39
Rž za jesen	6-43	6-44
„ „ spomlad	—	—
Koruza za sept.-oktober	5-92	5-93
„ „ za jesen	5-96	5-96
„ „ pomlad	—	—

Na budimpeštanski borzi:

Pšenica za oktober	6-89	6-90
Pšenica za april	7-14	7-15
Rž za oktober	6-10	6-11
Rž za april	6-23	6-24
Oves za oktober	5-60	5-61
„ „ april	5-90	5-91
Koruza za septemb r	5-60	5-61
„ „ maj (1903)	5-49	5-50

(Efektiv.)

Dunajski trg.

Pšenica hanaška	K 7-35	7-80
„ „ južno tel.	7-—	7-60
Rž	6-35	6-65
Jecmen	5-90	7-25
„ ob Tisi	5-75	7-75
Koruza ogerska	5-90	6-—
Činkvant	6-40	6-60
Oves srednji	6-—	6-20
Višol	7-75	1-150

Dunajska borza

dné 18. septembra.

Škupni državni dolg v notah	101-15
Škupni državni dolg v srebru	100-95
Avstrijska zlata renta 4%	121-20
Avstrijska kronska renta 4%	100-35
Ogerska zlata renta 4%	120-30
Ogerska kronska renta 4%	98-15
Avstro-ogrske bančne delnice, 600 gid.	15-92
Kreditne delnice, 160 gid.	724-—
London v ista	239-55
Nemški držav. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	117-05
10 mark	23-41
10 frankov (napoleonador)	19-04
Italijanski bankovci	94-70
2. kr. cekini	11-29

Radi družinskih razmer prodá se prostovoljno,

posestvo v Hrastniku,

v prijaznem kraju. Obsega 24 mernikov posevte, gozd obraščen z borom in bukvami; travnik in potrebna gospodarska poslopja. 1063 5-3

Več se poizvé pri Ivan Mal-u v Pečah, p. Vače.

Zadnji teden.

Glavni dobitek Kron 30.000 Kron

Olomuške razstavne srečke à 1 K

priporoča J. C. MAYER, v Ljubljani. 189 13

Vse dobitke izplačajo zalagatelji po odtegnjenih 10% v gotovini.

Razglas.

1897 1-1

Podpisani okrajni cestni odbor razpisuje s tem

oddajo družega klanca okrajne ceste Loka-Žir v Podgori (takozvani Pogerski klanec)

na podlagi dotičnih načrtov in proračuna za svoto 31 103 K 26 v. in vabi ponudnike, da svoje pismene ponudbe vložijo okrajnemu cestnemu odboru

do dné 30. septembra 1902 ob 12. uri dopoldne.

Ponudniki morajo v svojih ponudbah, katerim je priložiti varščino v znesku K 1600 izrečno izjaviti, da načrte, posamezna dela in progo, katere se bo izpikala, popolnoma poznajo, in da se dotičnim stavbenim pogojem brez ugovora podvržejo.

Načrti in pogoji so zanimivajočim se ponudnikom od 20. septembra t. l. nadalje v mestni pisarni v Škofjiloki na ogled.

Okrajni cestni odbor Škofjeloški.

Selca, dné 12. septembra 1902.

Fr. Šliber, načelnik.

Nakup in prodaja
vsakovrstnih državnih papirjev, sredk, denarjev itd.
Zavarovanja za izgube pri žrebanjih, pri izžrebanju najmanjšega dobitka. — Promose za vsako žrebanje.
Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarična delniška družba
„MERCUR“
I., Wollzeile 10 in 13, Dunaj, I., Strubelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvarih, potem o kursumih vrednostih vseh špekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni nasveti za dosego kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti naloženih glavnih. 134 103